

2. https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 12.06.2024).
3. Ларіна Н. Б. Інноваційні моделі підвищення кваліфікації управлінських кадрів: навч.-метод. матеріали. Київ: НАДУ, 2013. 52 с.
4. Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти: лист Міністерства освіти і науки України від 16.03.2021 №1/9-148. URL: <https://mon.gov.ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 13.06.2024).

Неля Маляр

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри фізичної реабілітації і спорту,
Західноукраїнський національний університет*

Едуард Маляр

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри фізичної реабілітації і спорту,
Західноукраїнський національний університет*

СУТНІСТЬ СУЧАСНОГО СПОРТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Спортивний менеджмент в умовах воєнного часу піддається трансформації, оскільки воєнні конфлікти створюють унікальні виклики та обмеження для управлінських процес. «Тому необхідно вивчати процес трансформації менеджменту в умовах війни та визначення набору навичок, методів та стратегій, які є вирішальними для успішного управління в цих умовах» [5].

В умовах війни підприємства втрачають здатність до ефективного планування, а тому повинні бути більш гнучкими, що відображається на менеджменті [1].

Аналіз дослідження прикладів ефективного менеджменту показали ключові напрями трансформації в умовах: «...зміни підходів до командної роботи, безпека персонал, управління перебоями у виробництві, підтримка членів команди, управління очікуваннями клієнтів, жорсткі організаційні структури, децентралізоване прийняття рішень для управління можливостями, чіткість виробничих процесів» [5].

Сутність спортивного менеджменту як управління всіма спортивними процесами в контексті викликів глобального розвитку цивілізації та інформаційного суспільства – «...у цілеспрямованому впливові суб'єкта управління на об'єкт управління для забезпечення переведення об'єкт у новий якісний стан, тобто з висхідного, початкового стану у бажаний, запланований. Загальна мета спортивного менеджменту - у забезпеченні ефективного функціонування фізкультурно-спортивних організацій в сучасних ринкових умовах України» [4].

Задача спортивного менеджменту – «...пізнання закономірностей функціонування соціального розвитку фізкультурно-спортивних явищ в суспільстві і вироблення цілеспрямованого ефективного управління всіма спортивними процесами в умовах глобального розвитку цивілізації» [3].

Спортивний менеджмент як управління всіма спортивними процесами в контексті викликів глобального розвитку цивілізації та інформаційного суспільства - це один з видів галузевого спеціального менеджменту; теорія і практика ефективного управління організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості країни в умовах глобалізації [2].

«Об'єктом спортивного менеджменту як самостійної науки є сукупність організацій фізкультурно-спортивної спрямованості країни, тобто певна сукупність фізкультурно-спортивних організацій - спортивних шкіл, спортивних клубів, спортивних команд (згідно з видами спорту), стадіонів, спортивно-оздоровчих центрів, спортивних регіонів» [4].

Продуктом діяльності спортивно-оздоровчих центрів є «...виробництво фізкультурно-спортивних послуг, тобто організовані форми спортивних занять, що потребує удосконалення управління спортом, включаючи програми спортивного тренування, спортивні акції тощо»[2].

Предметом спортивного менеджменту в умовах війни є «...трансформаційні управлінські відносини, що формуються у процесі взаємодії суб'єкта і об'єкта управління всередині спортивних організацій фізкультурно-спортивної спрямованості і взаємодії цих організацій з зовнішнім середовищем у процесі виробництва і надання спортивних послуг» [4].

Мета спортивного менеджменту як управління всіма спортивними процесами – «...виявити цивілізаційно-гуманістичні засади спорту, в центрі якого була б спортивна людина як «міра всіх речей», визначення тих детермінант управління, що сприяють гармонізації відносин на основі врахування інтересів спортивної спільноти та досягнення спортсменами самих високих результатів» [3].

Спортивний менеджмент в умовах війни базується на засадах гуманізму, протидіє глобалізаційним тенденціям сучасного світу, сприяє зближенню спортивної спільноти різних країн через формування єдиної міжнародної спортивної культури і стандартів, формує нове спортивне мислення, адекватне умовам глобалізації [3].

«Спортивний менеджмент як управління всіма спортивними процесами в контексті свого розвитку в контексті викликів глобалізації використовує три основні інструменти: ієрархію, організаційну (корпоративну) культуру, ринок» [2].

«Спортивний менеджмент забезпечує безперервний прямий і зворотний зв'язок між керуючою системою (суб'єктом управління) і керованою підсистемою (об'єктом управління)» [3].

Управління у воєнний час вимагає унікального набору навичок і підходів, які відрізняються від звичайного антикризового спортивного менеджменту. «Вміння швидко приймати ефективні рішення, адаптуватися до мінливих обставин і підтримувати прозорі канали комунікації з командою є вирішальними для успіху.

Дотримання основоположних принципів дозволяє керівникам орієнтуватися в умовах війни та спрямовувати свої організації до стійкості та успіху» [1].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах війни та післявоєнної відбудови України : матеріали доп. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 571 с.
2. Грибан Г.П. Управління у сфері фізичної культури і спорту. Житомир: Вид-во «Рута», 2022. 124 с.
3. Криштанович С. Спортивний менеджмент : навч. посіб. / Львів : ЛДУФК, 2020. 208 с.
4. Маляр Е.І., Маляр Н.С. Основи організації та управління у сфері фізичної культури і спорту: Методичні рекомендації / Тернопіль, ЗУНУ: Економічна думка, 2024. 24 с.
5. Менеджмент і безпека в умовах війни: теоретичні та прикладні аспекти: матеріали-науково-практичної інтернет-конференції (м. Львів, 13 травня 2022 року). Львів : ЛьвДУВС, 2022. 348 с.

Надія Олійник

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови,
Тернопільський національний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України*

РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

При побудові правової європейської держави гостро стоїть питання підготовки фахівців, будівничих її демократичного устрою, повноцінних особистостей з багатим внутрішнім світом, котрим небайдуже майбутнє своєї країни. У Законі України «Про освіту» прописано, що метою освіти є «всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору» [1]. Саме тому, вищі навчальні заклади будь-якого спрямування покликані готувати здобувачів освіти, які сповідуватимуть загальнолюдські, національні, моральнодуховні цінності, впливатимуть на розбудову демократичного суспільства. У Розділі 1, Статті 1, пункті 13 Закону «Про освіту» фахова компетентність, яка має бути досягнута в результаті навчання у вищому навчальному закладі, трактується як «динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей» [1]. Забезпечити вказану ціннісно-світоглядну складову компетентності покликані дисципліни гуманітарного профілю, адже освітній і